

สารบัญ

	หน้า
สารบัญ	(6)
รายการตาราง	(10)
รายการรูป	(12)
สัญลักษณ์คำย่อและตัวย่อ	(15)
บทที่	
1. บทนำ	1
1.1 บทนำต้นเรื่อง	1
1.2 วัตถุประสงค์	2
1.3 ขอบเขตของงานวิจัย	2
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
2.1 คอมโพสิต	4
2.1.1 การแบ่งชนิดของคอมโพสิต	4
2.1.2 ข้อดีและข้อเสียของวัสดุคอมโพสิต	5
2.1.3 การประยุกต์ใช้งานคอมโพสิต	6
2.2 พอลิเมอร์เมทริกซ์	8
2.3 เส้นใย	8
2.4 อีพ็อกซีเรซิน	14
2.4.1 การพัฒนา	14
2.4.2 การเตรียมอีพ็อกซีเรซินจาก บิสฟีโนลด เอ (bisphenol A) และอีพิคลอโรไฮดริน (epichlorhydrin)	15
2.4.3 สารเชื่อมขาวของอีพ็อกซีเรซิน	16
2.4.4 สมบัติของอีพ็อกซีที่มีการเชื่อมขาว โนเลกุล	21
2.5 ปัจจัยที่พิจารณาในการเลือกวิธีขึ้นรูปคอมโพสิต	22
2.6 การขึ้นรูปคอมโพสิตด้วยเทคนิคการใช้มือ	23
2.7 นิยามอินเตอร์เฟส	24
2.7.1 ความสำคัญของอินเตอร์เฟส	24

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.8 กลไกการยึดเกาะ	26
2.9 ช่องว่างในคอมโพสิต	30
2.10 ประวัติความเป็นมาของไมโครเวฟ	32
2.10.1 หลักการให้ความร้อน	34
2.10.2 การเปลี่ยนข้อไฟฟ้าของโมเดลกุลในสนามไฟฟ้า	36
2.11 การตรวจสอบเอกสาร	37
3. วิธีการวิจัย	49
3.1 วัสดุและสารเคมี	49
3.2 อุปกรณ์	51
3.3 วิธีดำเนินการ	53
3.3.1 การวัดการปล่อยคลื่นของเตาอบไมโครเวฟ	53
3.3.2 การอบอีพ็อกซี่และอีพ็อกซี่เด็นไยแก้วคอมโพสิตในเตาอบความร้อนและไมโครเวฟ	53
3.3.3 การทดสอบสมบัติการทนต่อแรงดึง	56
3.3.4 การทดสอบสมบัติการทนต่อการดัดโค้ง	57
3.3.5 การทดสอบการต้านแรงกระแทก	58
3.3.6 การวิเคราะห์ด้วยเทคนิค DMTA	58
3.3.7 การวิเคราะห์ด้วยเทคนิค TGA	59
3.3.8 การทดลองวัดความหนืดและอุณหภูมิของอีพ็อกซี่	59
3.3.9 การตรวจสอบด้วยกล้องจุลทรรศน์อิเล็กตรอนแบบส่องกราด	59
4. ผลการทดลองและวิจารณ์ผลการทดลอง	60
4.1 สมบัติเชิงกลของอีพ็อกซี่เรซิน 5 สูตรที่ได้จากการอบด้วยเตาอบความร้อนและเตาอบไมโครเวฟ	60
4.1.1 ผลการทดสอบสมบัติการต้านแรงดึง	60

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.1.2 ผลการทดสอบสมบัติการดัดโถ้ง	66
4.1.3 ผลการทดสอบสมบัติการด้านแรงกระแทก	71
4.2 สมบัติเชิงกลของอีพ็อกซี่เส้นใยแก้วคอมโพสิต 5 สูตรที่ได้จากการอบด้วยเตาอบความร้อนและเตาอบไมโครเวฟ	73
4.2.1 ผลการทดสอบสมบัติการด้านแรงดึงของอีพ็อกซี่เส้นใยแก้วคอมโพสิต	73
4.2.2 ผลการทดสอบสมบัติการดัดโถ้งของอีพ็อกซี่เส้นใยแก้วคอมโพสิต	78
4.2.3 ผลการทดสอบสมบัติการด้านแรงกระแทกของอีพ็อกซี่เส้นใยแก้วคอมโพสิต	82
4.3 สมบัติเชิงกลของอีพ็อกซี่เส้นใยแก้วคอมโพสิตสูตร I ที่ได้จากการอบด้วยเตาอบไมโครเวฟแบบหลายระดับความร้อน	84
4.3.1 สมบัติการด้านแรงดึงของอีพ็อกซี่เรซินสูตร I อบแบบหลายระดับความร้อนในเตาอบไมโครเวฟ	86
4.3.2 สมบัติเชิงกลของอีพ็อกซี่เส้นใยแก้วคอมโพสิตสูตร I อบแบบหลายระดับความร้อนในเตาอบไมโครเวฟ	88
4.4 สมบัติเชิงกลของอีพ็อกซี่เส้นใยแก้วคอมโพสิตสูตร II ที่ได้จากการอบด้วยเตาอบไมโครเวฟแบบหลายระดับความร้อน	93
4.5 ผลการวิเคราะห์ด้วยกล้องจุลทรรศน์อิเล็กtronแบบส่องกราด	99
4.6 ผลการวิเคราะห์ด้วยเทคนิค TGA	102
4.7 ผลการวิเคราะห์ทางกลศาสตร์ความร้อนเชิงพลศาสตร์	106
4.8 ผลการทดสอบความหนืดและอุณหภูมิของอีพ็อกซี่ที่ระดับความร้อนต่างๆ เมื่อเวลาอบเพิ่มขึ้นจากการอบในเตาอบไมโครเวฟและเตาอบความร้อน	108
4.9 การหาเวลาอบจริงของอีพ็อกซี่ที่อบในเตาอบไมโครเวฟ	112
5. สรุปผลการทดลอง	117
5.1 สรุปผลการทดสอบสมบัติเชิงกล	117
5.2 สรุปผลการวิเคราะห์ด้วยกล้องจุลทรรศน์อิเล็กtronแบบส่องกราด (SEM)	118
5.3 สรุปผลการวิเคราะห์เทอร์โมกราวิเมททริก อนาไลเซอร์ (TGA)	118
	118

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5.4 สรุปผลการวิเคราะห์ทางกลศาสตร์ความร้อนเชิงพลศาสตร์ (DMTA)	118
5.5 สรุปผลการวัดความหนืดและอุณหภูมิของอีพ็อกซี่ที่เวลาอบต่างๆ ในเตาอบความร้อนและเตาอบไมโครเวฟที่ระดับความร้อนต่างๆ	119
5.6 สรุปผลการวัดเวลาที่ใช้ในการอบอีพ็อกซี่เบรเยนเทียบระหว่าง การอบในเตาไมโครเวฟกับเตาอบความร้อน	119
5.7 ข้อเสนอแนะ	120
บรรณานุกรม	121
ภาคผนวก	126
ก. รูปวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย	127
ข. สมบัติการต้านแรงดึงของอีพ็อกซี่สูตร I และ II อบแบบหลาຍระดับความร้อน	132
ค. manuscript	137
ประวัติผู้เขียน	165

รายการตาราง

๑ ๑ ๓ ๑

หน้า

2.1 สมบัติบางประการของวัสดุต่างๆ เทียบกับวัสดุคอมโพสิต	7
2.2 ตัวอย่างการใช้งานวัสดุคอมโพสิต	7
2.3 สมบัติบางประการของพอลิเมอร์เมทริกซ์ชนิดเทอร์โมเซตและเทอร์โมพลาสติก	9
2.4 สมบัติของเส้นใยชนิดต่างๆ	10
2.5 องค์ประกอบและสมบัติของเส้นใยแก้วแต่ละชนิด	12
3.1 สูตรโครงสร้างของสารเคมีที่ใช้ในการทดลอง	50
3.2 รายละเอียดของสารเคมีที่ใช้ในการทดลอง	51
3.3 เปรียบเทียบระหว่างระดับความร้อนที่ใช้กับกำลังไฟของเตาอบไมโครเวฟ	52
3.4 ตัวผู้สมของอีพ็อกซีสูตรต่างๆ	54
3.5 สภาพะอบอีพ็อกซีสูตรต่างๆที่อบแบบขึ้นตอนเดียว	55
3.6 สภาพะอบอีพ็อกซีสูตร I และ II อบแบบหลายระดับความร้อนในเตาอบไมโครเวฟ	55
4.1 ผลการทดสอบสมบัติการต้านแรงดึงของอีพ็อกซีเรซินสูตรต่างๆ	64
4.2 ผลการทดสอบสมบัติการดัดโค้งของอีพ็อกซีเรซินสูตรต่างๆ	69
4.3 ผลการทดสอบสมบัติการต้านแรงกระแทกของอีพ็อกซีเรซินสูตรต่างๆ	72
4.4 ผลการทดสอบสมบัติการต้านแรงดึงของอีพ็อกซีเส้นใยแก้วคอมโพสิตสูตรต่างๆ	76
4.5 ผลการทดสอบสมบัติการดัดโค้งของอีพ็อกซีเส้นใยแก้วคอมโพสิตสูตรต่างๆ	80
4.6 ผลการทดสอบสมบัติการต้านแรงกระแทกของอีพ็อกซีเส้นใยแก้วคอมโพสิตสูตรต่างๆ	83
4.7 สภาพะอบของอีพ็อกซีสูตร I อบด้วยเตาอบไมโครเวฟแบบหลายระดับความร้อน	85
4.8 สมบัติการต้านแรงดึงของอีพ็อกซีสูตร I อบแบบหลายระดับความร้อน	86
4.9 ผลการทดสอบสมบัติการต้านแรงดึงของอีพ็อกซีเส้นใยแก้วคอมโพสิต สูตร I อบแบบหลายระดับความร้อนในเตาอบไมโครเวฟ	88
4.10 ผลการทดสอบสมบัติการดัดโค้งของอีพ็อกซีเส้นใยแก้วคอมโพสิต สูตร I	90
4.11 ผลการทดสอบสมบัติการต้านแรงกระแทกของอีพ็อกซีเส้นใยแก้วคอมโพสิตสูตร I	92
4.12 สภาพะอบของอีพ็อกซีสูตร II อบด้วยเตาอบไมโครเวฟแบบหลายระดับความร้อน	93
4.13 การทดสอบสมบัติการต้านแรงดึงของอีพ็อกซีเส้นใยแก้วคอมโพสิตสูตร II	94
4.14 ผลการทดสอบสมบัติการดัดโค้งของอีพ็อกซีเส้นใยแก้วคอมโพสิตสูตร II	96

รายการตาราง (ต่อ)

๗ ๑ ๓ ๑ ง

หน้า

4.15 การทดสอบการต้านแรงกระแทกของอีพ็อกซี่สีเงินไบแก้วคอมโพสิตสูตร II	98
4.16 ช่วงเวลาการปล่อยคลื่นในโครเวฟที่ระดับความร้อนต่างๆ ของเตาอบในโครเวฟ	113
4.17 เวลาอบเทาจริงที่ได้รับคลื่นในโครเวฟของอีพ็อกซี่สูตร I ที่สภาวะอบต่างๆ	114
4.18 เวลาอบเทาจริงที่ได้รับคลื่นในโครเวฟของอีพ็อกซี่สูตร II ที่สภาวะอบต่างๆ	114
ข.1 สภาวะอบของอีพ็อกซี่สูตร I อบแบบแบบหลายระดับความร้อนในเตาอบในโครเวฟ	132
ข.2 สมบัติการต้านแรงดึงของอีพ็อกซี่สูตร I อบแบบหลายระดับความร้อนในเตาอบในโครเวฟ	133
ข.3 สมบัติการต้านแรงดึงของอีพ็อกซี่สูตร II อบแบบหลายระดับความร้อนในเตาอบในโครเวฟ	135
ข.4 สมบัติการต้านแรงดึงของอีพ็อกซี่สูตร I อบแบบหลายระดับความร้อนในเตาอบในโครเวฟ	135

รายการรูป

รูปที่	หน้า
2.1 โครงการสร้างของเทอร์โบสแตรคติกแกรไฟฟ์ในเส้นใยคาร์บอน	11
2.2 การยึดเกาะของสารก่อความจำพวกไฮเดนบันพื้นผิวเส้นใยแก้ว	13
2.3 กลไกการสังเคราะห์อีพ็อกซีจากบิสฟีนอล เอ และอีพิคลอโรไไซคริน	15
2.4 สารเชื่อมขวางกลุ่มเอมีนคติยกมิ	16
2.5 สารเชื่อมขวางกลุ่มโพลิฟิงก์ชันนอลเอมีน	17
2.6 สารเชื่อมขวางกลุ่มกรดแอนไฮไดรค์	18
2.7 กลไกการเกิดปฏิกิริยาระหว่างอีพ็อกซีและแอนไฮไดรค์	19
2.8 สูตรโครงการสร้างของอีพ็อกซีที่ใช้สารเชื่อมขวางประเภทแอนไฮไดรค์	20
2.9 แบบจำลองวัสดุคอมโพสิตแบบเป็นชั้นหรือตามมิเนต แสดงความสำคัญของความแข็งแรง การยึดเกาะที่อินเตอร์เฟส	25
2.10 (a) การยึดติดระหว่างพื้นผิวชุกระของของแข็งสองชนิด สังเกตจุดสัมผัสเพียงเล็กน้อย ทำให้เกิดการยึดเกาะที่ไม่แข็งแรง (b) มุมสัมผัส (θ) และแรงตึงผิว (surface tension, γ) ของหยดของเหลวบนพื้นผิวของแข็ง สัญลักษณ์ SV, SL และ LV แทนของแข็ง – ก้าช ของแข็ง – ของเหลว และของเหลว – ก้าช ตามลำดับ	28
2.11 กลไกการยึดเกาะชนิดต่างๆ: (a) อินเตอร์ดิฟิวชัน; (b) แรงดึงดูดไฟฟ้าสถิต; (c) แรง ดึงดูดระหว่างประจุของโมเลกุลที่มีประจุลบกับพื้นผิวที่มีประจุบวก; (d) พันธะเคมีเกิด ระหว่างหมู่ A บนพื้นผิวหนึ่งกับหมู่ B บนอีกพื้นผิวนึง; (e) การยึดเกาะเชิงกล	29
2.12 ช่องว่างเนื่องจากการหายไปของเส้นใยในวัสดุคอมโพ	31
2.13 ภาพสองมิติแสดงช่องว่างในวัสดุคอมโพสิตจากเครื่อง ซี-สแกน	32
2.14 ช่วงความถี่ของคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า	33
2.15 การตอบสนองของวัสดุเนื่องจากคลื่นไมโครเวฟ	34
2.16 การให้ความร้อนแบบธรรมชาตและการให้ความร้อนด้วยเตาไมโครเวฟ	35
2.17 โมเลกุลลับตัวไปมาตามสนามไฟฟ้าอย่างรวดเร็ว	36
4.1 สมบัติการต้านแรงดึงของอีพ็อกซีเรซิโน่ตัวเร่งปฏิกิริยา 1% และ 4% อบในเตาอบ ความร้อนและเตาอบไมโครเวฟ: (a) มอดูลัสของยัง; (b) ความคงทนต่อแรงดึง; (c) ความเครียด ณ จุดขาด; สูตร I ไม่ทราบชนิดและปริมาณของตัวเร่งปฏิกิริยา	65
4.2 ความคื้นที่เกิดในวัสดุขณะรับแรงดัด	66

รายการรูป (ต่อ)

รูปที่	หน้า
4.3 สมบัติการต้านการดัดโค้งของอีพ็อกซีเรซินใช้ตัวเร่งปฏิกิริยา 1% และ 4% อบในเตาอบความร้อนและไมโครเวฟ: (a) มอดุลัส; (b) ความคงทนต่อการดัดโค้ง; (c) ความเครียดดัดโค้ง ณ จุดขาด; สูตร I ไม่ทราบชนิดและปริมาณของตัวเร่งปฏิกิริยา	70
4.4 การต้านแรงกระแทกของอีพ็อกซีเรซินใช้ตัวเร่งปฏิกิริยา 1% และ 4% อบในเตาอบความร้อนและไมโครเวฟ	72
4.5 สมบัติการต้านแรงดึงของอีพ็อกซีเส้นไขเก้วคอมโพสิตใช้ตัวเร่งปฏิกิริยา 1% และ 4% อบในเตาอบความร้อนและไมโครเวฟ: (a) มอดุลัสของยัง; (b) ความคงทนต่อแรงดึง; (c) ความเครียด ณ จุดขาด; สูตร I ไม่ทราบชนิดและปริมาณของตัวเร่งปฏิกิริยา	77
4.6 สมบัติการต้านการดัดโค้งของอีพ็อกซีเส้นไขเก้วคอมโพสิตใช้ตัวเร่งปฏิกิริยา 1% และ 4% อบในเตาอบความร้อนและไมโครเวฟ: (a) มอดุลัส; (b) ความคงทนต่อการดัดโค้ง; (c) ความเครียดดัดโค้ง ณ จุดขาด; สูตร I ไม่ทราบชนิดและปริมาณของตัวเร่งปฏิกิริยา	81
4.7 การต้านแรงกระแทกของอีพ็อกซีเส้นไขเก้วคอมโพสิทสูตรต่างๆ ใช้ตัวเร่งปฏิกิริยา 1% และ 4% อบในเตาอบความร้อนและไมโครเวฟ	82
4.8 สมบัติการต้านแรงดึงของอีพ็อกซีเรซินสูตร I : (a) มอดุลัสของยัง; (b) ความคงทนต่อแรงดึง; (c) ค่าความเครียด ณ จุดขาด ความทนต่อแรงดึง; (c) ความเครียด ณ จุดขาด	87
4.9 สมบัติการต้านแรงดึงของอีพ็อกซีเส้นไขเก้วคอมโพสิทสูตร I : (a) มอดุลัสของยัง;(b)	89
4.10 สมบัติการดัดโค้งของอีพ็อกซีเส้นไขเก้วคอมโพสิท สูตร I : (a) มอดุลัส; (b) ความคงทนต่อการดัดโค้ง; (c) ความเครียดดัดโค้ง ณ จุดขาด	91
4.11 การต้านแรงกระแทกของอีพ็อกซีเส้นไขเก้วคอมโพสิทสูตร I	92
4.12 สมบัติการต้านแรงดึงของอีพ็อกซีเส้นไขเก้วคอมโพสิทสูตร II : (a) มอดุลัสของยัง; (b) ความคงทนต่อแรงดึง; (c) ค่าความเครียด ณ จุดขาด	95
4.13 สมบัติการดัดโค้งของอีพ็อกซีเส้นไขเก้วคอมโพสิทสูตร II : (a) มอดุลัส; (b) ความคงทนต่อการดัดโค้ง; (c) ความเครียดดัดโค้ง ณ จุดขาด	97
4.14 สมบัติการต้านแรงกระแทกของอีพ็อกซีเส้นไขเก้วคอมโพสิทสูตร II	98
4.15 ผลการวิเคราะห์ค่ายกด้องจุลทรรศน์อเล็กตรอนแบบส่องกราดของอีพ็อกซีเส้นไขเก้วคอมโพสิทสูตร I: (a) อบแบบ OV; (b) อบแบบ 1S; (c) อบแบบ 2S; (d) อบแบบ 3S	101

รายการรูป (ต่อ)

รูปที่	หน้า
4.16 ผลการวิเคราะห์ด้วยกล้องจุลทรรศน์อิเล็กตรอนแบบส่องรากของอีพ็อกซี่เส้นใยแก้ว คอมโพสิตสูตร II: (a) อบแบบOV; (b) อบแบบ1S; (c) อบแบบ 2S; (d) อบแบบ3S	102
4.17 ร้อยละของน้ำหนักที่หายไปเมื่ออุณหภูมิสูงขึ้นของอีพ็อกซี่สูตร I: (b) เป็นรูปขยายของรูป (a)	104
4.18 ร้อยละของน้ำหนักที่หายไปเมื่ออุณหภูมิสูงขึ้นของอีพ็อกซี่สูตร II: (b) เป็นรูปขยายของรูป (a)	105
4.19 ค่า T _g ของอีพ็อกซี่สูตร II จากการวิเคราะห์ด้วยทางกลศาสตร์ความร้อนเชิงพลศาสตร์	107
4.20 ความหนืดที่เวลาอบต่างๆ เปรียบเทียบระหว่างการอบด้วยเตาอบไมโครเวฟที่ระดับ ความร้อนต่างๆ กับเตาอบความร้อนที่ 150 °C; (a) อีพ็อกซี่สูตร I; (b) อีพ็อกซี่สูตร II	109
4.21 อุณหภูมิที่เวลาอบต่างๆ เปรียบเทียบระหว่างการอบด้วยเตาอบไมโครเวฟที่ระดับความ ร้อนต่างๆ กับเตาอบความร้อนที่ 150 °C; (a) อีพ็อกซี่สูตร I; (b) อีพ็อกซี่สูตร II	111
ก.1 เตาอบไมโครเวฟรุ่น Sanyo™ EM-X 412	127
ก.2 เตาอบความร้อนรุ่น D 06061, UM 500	127
ก.3 เครื่องทดสอบแรงดึงและดัด โกร์รุ่น AG –100kN	128
ก.4 เครื่องทดสอบแรงกระแทก รุ่น ZWICK 5102.202	128
ก.5 เครื่อง DMTA รุ่น DMTA V 9002-50010	129
ก.6 ช่องใส่ตัวอย่างของเครื่อง DMTA รุ่น DMTA V 9002-50010	129
ก.7 เครื่อง DSC รุ่น PERKIN ELMER DSC7	129
ก.8 เครื่อง TGA รุ่น PERKIN ELMER TGA7	130
ก.9 กล้อง SEM รุ่น JSM-5800 LV	130
ก.10 เครื่องเลื่อยจิกซอว์ (scroll saw) รุ่น CH-S16	131
ก.11 เบ้าพิมพ์ที่ทำจากเทฟลอน	131
ก.12 เส้นใยแก้วชนิดเส้นใยสานแบบสูม	131
ข.1 สมบัติการต้านแรงดึงของอีพ็อกซี่เรซินสูตร I: (a) มอดุลัสของยัง; (b) ความคงทนต่อแรงดึง; (c) ค่าความเครียด ณ จุดขาด	134
ข.4 สมบัติการต้านแรงดึงของอีพ็อกซี่เรซินสูตร II: (a) มอดุลัสของยัง; (b) ความคงทนต่อแรงดึง; (c) ค่าความเครียด ณ จุดขาด	136

ສัญลักษณ์คำย่อและตัวย่อ

ตัวย่อ

ตัวย่อ	ชื่อภาษาอังกฤษ	ชื่อภาษาไทย
Al	aluminium	อลูมิเนียม
°C	degree of Celsius	องศาเซลเซียส
cm	centimeter	เซนติเมตร
cPs	centipoise	เซนติพอยด์
g	gram	กรัม
GHz	gigahertz	吉ガヘルツ
GPa	gigapascal	吉ะปานิวตัน
Hz	hertz	เฮรตซ์
K	degree of Kelvin	องศาเคลวิน
kg	kilogram	กิโลกรัม
kJ	kilojoules	กิโลจูล
kN	kilonewton	กิโลนิวตัน
l	litre	ลิตร
Mg	magnesium	แมกนีเซียม
MHz	megahertz	เมกะヘルツ
m^2	square metre	ตารางเมตร
min	minute	นาที
ml	millilitre	มิลลิลิตร
mm	millimetre	มิลลิเมตร
MPa	megapascal	เมกะปานิวตัน
N	newton	นิวตัน
PEEK	polyetheretherketone	โพลิเอสเซอร์ເອສର୍କିໂଟନ
sec	second	วินาที
Ti	titanium	ไททาเนียม
V	volt	โวลต์
W	watt	วัตต์

ສัญลักษณ์คำย่อและตัวย่อ (ต่อ)

ສัญลักษณ์

ສัญลักษณ์	ชื่อภาษาอังกฤษ	ชื่อภาษาไทย
μm	micrometer	ไมโครเมตร
ρ	density	ความหนาแน่น
α	thermal expansivity	ความขยายตัวทางความร้อน
K	thermal conductivity	ความสามารถในการนำความร้อน
σ_*	tensile strength	ความคงทนต่อแรงดึง
ϵ_*	failure strain	ระยะบีด
E	Young's modulus	มอคุลัสของขัง
ν	Poisson's ratio	อัตราส่วนของปีวซอง